



- Η νέα χρονιά μπήκε με πολλά θέματα περιβάλλοντος στην επικαιρότητα:
- Αφορμή βέβαια η τροπολογία Πάχτα, αλλά για μια υπόθεση που λεηλατεί το περιβάλλον από το 1961!
- Βέβαια, τα δάση ... λιγόστεψαν μετά το γνωστό νομοσχέδιο και σε λίγο θα αποτελούν άγνωστη λέξη για τους μαθητές μας...
- Χέρι θέλουν να βάλουν διάφοροι ... αναπτυξιακοί φορείς στο Δάσος της Στροφιλιάς και στη Λίμνη Καϊάφα.
- Αλλά και το παλιό αεροδρόμιο του Ελληνικού, μην το πολυμελετάτε για.. .μητροπολιτικό πάρκο. Θα τσιμεντωθεί ελαφρώς...
- Τουλάχιστον σώθηκε από τα νύχια της εκκλησίας η πλαγιά του Υμηττού. Προσωρινά...
- Τα δικά μας στο πρωτοσέλιδο και αλλού, αναβολή του Συνεδρίου, πολλές δράσεις από ΚΠΕ και Υπεύθυνους ΠΕ αλλά και από το Παράρτημα Αττικής.
- Άντε, καλή ψήφο και με περιβαλλοντικά κριτήρια!  
A.M.

## «ΕΝΑ ΒΗΜΑ ΜΠΡΟΣ ΚΑΙ ΔΥΟ ΠΙΣΩ;»

Δεν πρόλαβε καλά-καλά να στεγνώσει το μελάνι στο πρωτοσέλιδο του προηγούμενου «άκρως» (θυμηθείτε το: Η Π.Ε. ΑΝΟΙΓΕΙ ΠΑΝΙΑ) και νέα θέματα ήρθαν στο προσκήνιο για να το διαψεύσουν.

**Κατά πρώτον**, μειώθηκε εν μια νυκτί το **επιμίσθιο** των Υπευθύνων ΠΕ και των εκπαιδευτικών στα ΚΠΕ! Δηλαδή τους ζητείται να θεωρούνται στελέχη της ΠΕ μόνο στα λόγια, ενώ στην πράξη εξισώνονται με απλούς υπαλλήλους γραφείων...

**Δεύτερον**, μέγα θέμα προέκυψε με τα **Θεματικά Δίκτυα ΠΕ**. Διαμάχη ξέσπασε μεταξύ ΥΠΕΠΘ και ΜΚΟ για το ποιος θα έχει το συντονισμό τους. Και τη νύφη πλήρωσαν τα σχολεία που ήταν ήδη ενταγμένα σ' αυτά...

**Τρίτον**, η ΠΕ στην **Ευέλικτη Ζώνη** παραπαίει, ειδικά στα Γυμνάσια. Οι Σχολικοί Σύμβουλοι ζητούν μικρά και χρονικά περιορισμένα προγράμματα και οι υπεύθυνοι ΓΙΕ προτείνουν στους συναδέλφους πολύμηνα σχέδια εργασίας. Μύλος!

**Τέταρτον**, οργιάζουν οι παρασκηνιακές παρεμβάσεις βουλευτών για την **ίδρυση νέων ΚΠΕ** στους νομούς που δεν έχουν. Αποτέλεσμα, νομοί που δεν διαθέτουν ΚΠΕ να μένουν χωρίς και νομοί που ήδη διαθέτουν δύο να ζητούν κι άλλα!

Τέλος, το **επιμορφωτικό πακέτο** για την ΠΕ παραπέμπεται στις καλέςδες. Το ΥΠΕΠΘ δεν αποφάσισε ποιος φορέας θα αναλάβει αυτή την επιμορφωτική δραστηριότητα ως το 2006 στα πλαίσια του Γ' ΚΠΣ.

Κι αυτά ενώ αρκετά θέματα προχωρούν ικανοποιητικά:

Η προκήρυξη για χρηματοδότηση των **σχολικών προγραμμάτων ΠΕ** από το Β' ΕΠΕΑΕΚ μέσω του Πανεπιστημίου Αιγαίου έγινε πράγματι νωρίς. Έγιναν διορθωτικές κινήσεις σχετικά με τους εξωτερικούς συνεργάτες, ενώ θα δοθεί και το 30% των χρημάτων προκαταβολικά. Βγήκαν και οι εγκρίσεις χωρίς παρατράγουδα αυτή τη φορά. Έγινε η **στελέχωση των 14 νέων ΚΠΕ**, που είχαν ιδρυθεί το καλοκαίρι του 2002, τα οποία αναμένεται να δώσουν νέα ώθηση στην ΠΕ στις περιφέρειες τους. Ωστόσο, δυστυχώς για την Αττική, το ΚΠΕ Αμαρουσίου παραμένει ακόμα στα χαρτιά.

**Το ενδιαφέρον για ίδρυση νέων ΚΠΕ** σε νομούς που δεν έχουν ήταν μεγάλο, με αποτέλεσμα να υποβληθούν στο ΥΠΕΠΘ 45 τέτοιες προτάσεις! Ας ελπίσουμε ότι θα πρυτανεύσουν ορθολογικά κριτήρια για την τελική επιλογή και όχι πολιτικά μέσα και εκλογικές σκοπιμότητες...

Σίγουρα, τίποτα δεν προχωρά χωρίς δυσκολίες, αλλά ο μάχιμος εκπαιδευτικός της ΠΕ, που σημειωτέον είναι εθελοντής, θέλει και ορισμένα ενθαρρυντικά μηνύματα για να προχωρήσει και μάλιστα σε ένα όχι και τόσο δεκτικό εκπαιδευτικό σύστημα.

## ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΑΡΑΤΗΜΑΤΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

### Η ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΞΟΡΜΗΣΗ ΣΤΟ ΔΑΣΙΚΟ ΧΩΡΙΟ «ΛΙΒΑΔΑΚΙ» ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ



Πολλά τα θετικά της εκδρομής **στα ορεινά Φθιώτιδας και Ευρυτανίας στις 10,11,12 Οκτωβρίου 2003**. Αλλά και αρκετά τα κρίσιμα σημεία, που μας προσφέρουν πολύτιμα διδάγματα για την ανάπτυξη του οικότουρισμού στη χώρα μας και τη χρήση υποδομών του Υπ. Γεωργίας.

Οι 75 συμμετέχοντες-μέλη και φίλοι της ΠΕΕΚΠΕ-απόλαυσαν ένα πραγματικά όμορφο και αυθεντικό φυσικό τοπίο, ανόθευτο από τη λαίλαπα του τουρισμού. Τα είκοσι ξύλινα σπιτάκια του Δασικού Χωριού στη Μεγ. Κάψη της Φθιώτιδας έμοιαζαν παραμυθένια ειδικά στο φως της ανατολής. Σε μια πλαγιά του Τυμφρηστού (Βελούχι) ανάμεσα σε έλατα, καστανιές και βελανιδιές και με θέα σε όλη την κοιλάδα του Σπερχειού ως απέναντι την Εύβοια! Υπήρχε πεζοπορία κατ' επιλογήν, αναγνώριση χλωρίδας, συλλογή κάστανων, αθλήματα και ατέλειωτη φωτογράφιση.

Στο χωριό **Μαυρίλο** είδαμε νερόμυλο, μπαρουτόμυλο και την εκκλησία του χωριού χτισμένη το 1740.

Περνώντας το Καρπενήσι, επισκεφθήκαμε στους **Κορυσχάδες** το Δημοτικό Σχολείο, που ήταν η έδρα της Κυβέρνησης του Βουνού στα χρόνια της Κατοχής. Ακολουθώντας διασχίζοντας το **φαράγγι της Καλλιακούδας** με τα επιβλητικά κι απότομα βράχια και βαδίζοντας παράλληλα με τον **Καρπενησιώτη** και τον **Κρικελοπόταμο** φτάσαμε στη **Μονή Προυσού**. Πολλοί οι προσκυνητές και επιστροφή για φαγητό στο γραφικό **Βούτυρο**.

Αρνητικό ήταν η έλλειψη επαγγελματισμού των ανθρώπων που έχουν νοικιάσει και εκμεταλλεύονται το Δασικό Χωριό από το Υπ. Γεωργίας. Δεν μας ικανοποίησαν ως ομάδα ειδικού ενδιαφέροντος, εμάς που ασχολούμαστε με την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Περιμέναμε κάτι παραπάνω. Βέβαια, δεν τα βάψαμε και μαύρα και το απέδειξε η τελική επιστροφή με τραγούδι.



### ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ - ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ



Μεγάλη επιτυχία είχε η παρουσίαση του βιβλίου «**Εξερευνώ την πόλη μου Προτάσεις για διαθεματικά σχέδια εργασίας Πιλοτική εφαρμογή Μοναστηράκι**», που έγινε στη Σχολή Χίλλ στις **15 Νοεμβρίου 2003**. Οι συγγραφείς του βιβλίου-εργαλείου και διακεκριμένα μέλη μας **Μαρία Δημοπούλου, Ελένη Μπαμπίλα, Αντιόπη Φραντζή και Μαριάννα Χατζημιχαήλ** μετά από μια σύντομη παρουσίαση της φιλοσοφίας, της μεθοδολογίας και των περιεχομένων του βιβλίου δημιούργησαν ομάδες εργασίας, οι οποίες προσέγγισαν βιωματικά το θέμα με περιήγηση στα στενά της

Πλάκας, στην οδό Αδριανού, στο Μοναστηράκι και στην οδό Τριπόδων. Οι ομάδες επιστρέφοντας έκαναν **σύνθεση** του συλλεχθέντος υλικού: φωτογραφίες, αντικείμενα από καταστήματα, πληροφορίες από συνεντεύξεις, ζωγραφίες, σκίτσα, σχεδιαγράμματα, καρτ-ποστάλ τοποθετήθηκαν σε χαρτόνια για παρουσίαση και συζήτηση. Ήταν ένα κανονικό σεμινάριο με τη σφραγίδα των έμπειρων συναδέλφων με το γνωστό εκπαιδευτικό και συγγραφικό έργο. Τις ευχαριστούμε πολύ! Για τους πιο άπειρους από τους 50 συναδέλφους που παρακολούθησαν και βίωσαν την παρουσίαση ήταν όλα μια αποκάλυψη!



## ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

### ΤΟ ΠΕΙΡΑΜΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ



Απρόσμενες εκπλήξεις περίμεναν τους 50 συμμετέχοντες στις δύο ημερίδες με θέμα: «Το πείραμα στην ΠΕ», που διοργάνωσε το Παράρτημα σε συνεργασία με τους Υπεύθυνους ΠΕ **Γ. Παυλικάκη, Μ. Δίτσιου και Μ. Τσεμπερλίδου** στα ΕΚΦΕ Ν. Σμύρνης και ΕΚΦΕ Αιγάλεω στις **6 και 7 Δεκεμβρίου 2003 αντίστοιχα**.

Ο μαγικός κόσμος του **μικροσκοπίου** ανοίχτηκε απλόχερα μπροστά στα μάτια τους: έτοιμα παρασκευάσματα, κύτταρα κρεμμυδιού, στόματα φύλλων, μέχρι βακτήρια και μύκητες από διάφορες καλλιέργειες!

Ακολούθησαν **πειράματα χημείας**: προσομοίωση όξινης βροχής, ανίχνευση ιόντων χλωρίου στο νερό, μέτρηση οξύτητας, ανίχνευση σύστασης του ατμοσφαιρικού αέρα.

Απαιτήθηκαν ακρίβεια, προσοχή και υπομονή, τα οποία ανταμείφθηκαν με απλές εξηγήσεις και όμορφα

Και βέβαια δεν έλειψε η **φυσική**, για να μας θυμίσει ότι δεν αναπαριστά παρά τις λειτουργίες που συμβαίνουν στη φύση: κύκλος του νερού, διήθηση νερού από το έδαφος, διάβρωση εδάφους και προστασία του από την ύπαρξη δασών, διαπνοή-αναπνοή-φωτοσύνθεση των φυτών, θερμοκήπιο, έννοια της βαρύτητας, μέχρι και εκτόξευση πυραύλου! Και βέβαια **ιδέες για κατασκευές οργάνων** με απλά-άχρηστα υλικά, που διαφορετικά θα κατέληγαν στα σκουπίδια!

Ήταν μια θαυμάσια εμπειρία όχι μόνο για καθηγητές ΠΕ4 αλλά και για φιλόλογους, θεολόγους, καθ. καλλιτεχνικών και δασκάλους. Ειδικά όταν υπάρχει αναφορά για τη χρήση των πειραμάτων στα προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και μάλιστα από έμπειρους ανθρώπους: **Θοδωρή Ορεινό, Γιάννη Γάτσιο, Νικολέττα Μοσχοπούλου, Τζένη Τσιτοπούλου, Τάσο Πανόπουλο**. Τους ευχαριστούμε θερμά!



### ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΤΟ ΧΥΤΑ ΑΝΩ ΛΙΟΣΙΩΝ



Πολύ ενδιαφέρουσα ήταν η επίσκεψη που διοργάνωσε το Παράρτημα στο **ΧΥΤΑ Ανω Λιοσίων**, όπου επισκεφθήκαμε το **Εργοστάσιο Μηχανικής Ανακύκλωσης** και είδαμε τη **Μονάδα Κομποστοποίησης**, το **Σταθμό Παραγωγής Βιοαερίου**, το **Σταθμό Βιολογικού Καθαρισμού** και τη **Μονάδα Αποτέφρωσης Μολυσματικών Νοσοκομειακών Αποβλήτων**. Εκτός από την τελευταία, όλες οι εγκαταστάσεις βρίσκονται σε δοκιμαστική λειτουργία από τις 20/1 /2004. Η δική μας επίσκεψη

έγινε το **Σάββατο 31 Ιανουαρίου 2004** μετά τη σχετική συνεννόηση με τον ΕΣΔΚΝΑ και οδηγό μας τον κ. Δήμο Τερζή χημικό μηχανικό, ο οποίος δέχτηκε βροχή ερωτήσεων. Δυστυχώς οι μονάδες δεν βρίσκονταν σε λειτουργία, αλλά και μόνο η γνωριμία με το χώρο των 510 στρεμμάτων και η περιγραφή της τελικής επεξεργασίας που θα υφίστανται τα απορρίμματα ήταν μια σημαντική εμπειρία για τα 45 συμμετέχοντα μέλη μας. Μπορείτε να ζητήσετε επίσκεψη με το σχολείο σας στα τηλέφωνα: 2106746523 και 2106777580 (κ. Ευαγ. Καπετανίος).





## ΠΩΣ ΟΝΕΙΡΕΥΟΜΑΙ ΤΟ 2004

**ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ:** ΗΠΑ και Ρωσία επικυρώνουν το Πρωτόκολλο του Κιότο, τη συνθήκη για την πλήρη απαγόρευση των πυρηνικών δοκιμών και τις συνθήκες για την απαγόρευση των χημικών και βιολογικών όπλων, ενώ αναγνωρίζουν τη δικαιοδοσία του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου.

**ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ:** Τα βιολογικά προϊόντα κερδίζουν έδαφος και ρίχνουν τις τιμές στις λαϊκές αγορές με τα συμβατικά προϊόντα.

**ΜΑΡΤΙΟΣ:** Η νέα κυβέρνηση προωθεί άμεσα την εφαρμογή του νόμου 2939/6-8-2001 για την προώθηση της εναλλακτικής διαχείρισης των αποβλήτων και της ανάκτησης όλων των συσκευασιών.

**ΑΠΡΙΛΙΟΣ:** Κάθε πόλη σε όλη την Ελλάδα γεμίζει με κάδους για τη χωριστή συλλογή απορριμμάτων (χαρτί, γυαλί, αλουμίνιο, πλαστικά, οργανικά). Ο κόσμος ανταποκρίνεται θετικά.

**ΜΑΙΟΣ:** Υπεύθυνοι ΠΕ και εκπαιδευτικοί ΚΠΕ αναγνωρίζονται ως στελέχη της εκπαίδευσης, μοριοδοτούνται, αναλαμβάνουν την επιμόρφωση στην ΠΕ και λαμβάνουν μηνιαίο επίδομα 300 ευρώ!

**ΙΟΥΝΙΟΣ:** Η ΕΕ απαγορεύει οριστικά τις εισαγωγές και τις καλλιέργειες γενετικά τροποποιημένων οργανισμών, ενώ επιβάλλει τη σήμανση μεταλλαγμένων και μη.

**ΙΟΥΛΙΟΣ:** Αποκτούν επιτέλους Φορείς Διαχείρισης όλες οι ελληνικές περιοχές που εντάχθηκαν στο πρόγραμμα NATURA2000.

**ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ:** Δίνονται ποδήλατα σε όλους τους Αθηναίους για να μετακινούνται την περίοδο των Ολυμπιακών Αγώνων, ενώ χαράσσονται δεκάδες ποδηλατοδρόμοι. Το Υπουργείο Γεωργίας απαγορεύει τελείως το κυνήγι.

**ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ:** Από την ανακύκλωση των απορριμμάτων των Ολυμπιακών Αγώνων χρηματοδοτούνται τα προγράμματα ΠΕ στα σχολεία για αυτή τη σχολική χρονιά.

**ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ:** Επιτέλους γίνονται κρατικές επενδύσεις σε εγκαταστάσεις παροχής ενέργειας από τον ήλιο και τον άνεμο. Επανέρχεται η φοροαπαλλαγή για τους ηλιακούς συλλέκτες και μάλιστα επιδοτείται κατά 50% από το ΥΠΕΧΩΔΕ η εγκατάστασή τους!

**ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ:** Η ΛΑΡΚΟ παύει να χύνει τοξικά απόβλητα στο Β. Ευβοϊκό. Εφαρμόζεται ο νόμος για τα κατοικίδια ζώα, ενώ τα αδέσποτα αναλαμβάνουν πλέον οι Δήμοι.

**ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ:** Στο ΥΠΕΠΘ γίνεται ξεχωριστή Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης!

**Κι ύστερα ξύπνησα!**  
Αχιλλέας Μανδρίκας

## ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΤΟΥ Δ.Σ. ΤΗΣ ΠΕΕΚΠΕ

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Αθήνα, 6-2-2004 Αρ. Πρωτ. 27

Μαζί με τις ευχές μας για μια χρονιά δημιουργίας στην ΠΕ και προσωπικής και οικογενειακής υγείας και αγάπης, επιθυμούμε να σας ενημερώσουμε συνοπτικά -σε αυτή τη φάση- για ορισμένα ζητήματα.

Το τέλος του 2003 και η αρχή του 2004 σηματοδεύτηκαν από μια σειρά αρνητικών και θετικών γεγονότων κάποια από τα οποία δημιούργησαν σημαντικές αναταράξεις που ανέτρεψαν το σχεδιασμό μας και την πορεία υλοποίησης του έργου μας.

Όπως ξέρετε η Ένωση μας πιστεύει ότι η ΠΕ πρέπει να ενισχυθεί και μέσα από τη συλλειτουργία όλων των κοινωνικών δυνάμεων που ασχολούνται με την υπόθεση της προστασίας του περιβάλλοντος, της βιώσιμης ανάπτυξης και της ποιότητας της ζωής. Σε αυτό το πλαίσιο θεωρούμε αυτονόητα αναγκαία τη συνεργασία με τα Πανεπιστήμια και τα άλλα Ερευνητικά Ιδρύματα, τους Κυβερνητικούς και μη Κυβερνητικούς Φορείς, τις τοπικές κοινωνίες κλπ. Αυτό δεν σημαίνει ότι μπορούμε να δεχθούμε την αναίρεση του ιδιαίτερου ρόλου του εκπαιδευτικού στην ΠΕ ή την υποκατάσταση των στελεχών της ΠΕ στο θεσμικό τους ρόλο από εκπροσώπους άλλων φορέων. Με καλή θέληση η "χρυσή τομή" εύκολα βρίσκεται και οι συνεργασίες επ ωφελεία των μαθητών και των εκπαιδευτικών προωθούνται συλλειτουργικά. Είναι παράξενο ότι η Ένωση μας και ιδιαίτερα ο Πρόεδρος της που υποστήριξαν τις παραπάνω αρχές δέχθηκαν προσβλητική επίθεση από εκπροσώπους αδελφών Μ.Κ.Ο. όπως οι κ.κ. Καλαϊτζίδης, Καρράς και Απέργης.

Με έκπληξη είδαμε να προωθείται από το ΥΠΕΘΟ ρύθμιση σε Νόμο με την οποία αφαιρέθηκαν οικονομικά κερκημένα 10 ετών από τους εκπαιδευτικούς των ΚΠΕ και μειώθηκαν επιδόματα Υπευθύνων ΠΕ που με πολλή προσπάθεια και αγώνα είχαμε περάσει στο Νόμο 2986/2002.

Αποκαρδιωτική ήταν η υποτιμητική στάση του Π.Ι. απέναντι στους Υπευθύνους ΠΕ στην υπόθεση των προγραμμάτων ευέλικτης ζώνης. Η εμπειρία, ο μόχθος και το έργο τους φαίνονται να μηδενίζονται μπροστά στους Σχολικούς Συμβούλους πολλοί από τους οποίους μόλις τώρα γνωρίζουν το αντικείμενο.

## ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΤΟΥ Δ.Σ. ΤΗΣ ΠΕΕΚΠΕ

Είδαμε στις τοπικές Δ/σεις να συγκεντρώνεται μεγάλος αριθμός Υπευθύνων διαφόρων δραστηριοτήτων χωρίς στοιχειώδη υποστήριξη από άποψη χώρων, υποδομών και γραμματείας.

Παρακολουθήσαμε άφωνοι να εφαρμόζεται η στρατιωτική αρχή της ομαδικής τιμωρίας των εκπαιδευτικών από τον Περιφερειακό Δ/ντή Κεντρικής. Μακεδονίας κο Πρίντζα στην περίπτωση των προβλημάτων λειτουργίας του ΚΠΕ Ελευθερίου Κορδελιού Θεσσαλονίκης.

Είδαμε να παρουσιάζεται αδυναμία στελέχωσης και λειτουργίας των ΚΠΕ Ομηρούπολης Χίου, Ευεργέτουλα Λέσβου, Παρανεστίου Δράμας, Ανατολικού Ολύμπου Πιερίας και Άμφισσας για τα οποία διεργύναυαν τα ιμάτια τους και παρείχαν πλείστες όσες διαβεβαιώσεις, Δήμαρχοι, Πολιτικοί, Δ/σεις Εκπαίδευσης, Υπεύθυνοι ΠΕ, Πανεπιστημιακοί κλπ.

Η τελευταία έκπληξη προέρχεται από ανώνυμο! κείμενο μερικών συναδέλφων Υπευθύνων ΠΕ στο οποίο περιλαμβάνεται και μια σελίδα που σαφώς στρέφεται εναντίον του νεοσύστατου Συντονιστικού ΚΠ.Ε. και των συναδέλφων που το στελεχώνουν ή συνεργάζονται μαζί του. Μάλιστα ζητούν με την ανώνυμη επιστολή τους προς όλες τις Δ/σεις της χώρας τη συγκέντρωση υπογραφών (για την κατάργησή του;) Το Συντονιστικό, (αίτημα 6 ετών όλων των Κ.Π.Ε.) είναι το ένα από τα δύο Γραφεία της Δ/σης ΣΕΠΕΔ του ΥΠΕΠΘ που λειτουργούν στα πλαίσια της οργάνωσης και της κατανομής έργου. Το Γραφείο ΠΕ ασχολείται κυρίως με τους Υπευθύνους Π Ε και τα σχολικά προγράμματα και το Συντονιστικό κυρίως με τα ΚΠΕ και τα Εθνικά Θεματικά Δίκτυα. Το νέο θεσμικό όργανο δεν έχει ενοχλήσει κανέναν Υπεύθυνο ΠΕ ενώ αντίθετα στους 5 μήνες της λειτουργίας του έχει να επιδείξει σημαντικό έργο σε θέματα οργάνωσης αρχείου, επιμόρφωσης στελεχών, συμβολής στην επίλυση προβλημάτων ΚΠΕ, κατάθεση προτάσεων για την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΕΠΕΑΕΚ (θερινά σχολεία, αποκεντρωμένη επιμόρφωση εκπαιδευτικών και στελεχών ΠΕ) κατανομής νομών εμβέλειας των ΚΠΕ, δημιουργίας επικοινωνιακού πλαισίου, προώθησης των εθνικών θεματικών δικτύων ΠΕ κλπ.

Σημειώνουμε ότι οι αποσπασμένοι σε αυτό εκπ/κοί ακολούθησαν τη διαδικασία που ισχύει για όλους όσους αποσπώνται στο ΥΠΕΠΘ ενώ οι συνεργαζόμενοι δεν παίρνουν καμία απολύτως αμοιβή.

Αυτό το διάστημα εμείς ασχοληθήκαμε με μια μεγάλη προσπάθεια ενημέρωσης για την αδικία του πρόσφατου Νόμου που προαναφέραμε και για την άρση της. Ζητήσαμε εγγράφως και με προσωπικές παραστάσεις τη συνδρομή και την ανάληψη πρωτοβουλίας από την πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΠΘ, από τον Πρόεδρο της Βουλής, από τον Πρωθυπουργό και από 60 βουλευτές όλων των κομμάτων. Οι έκτακτες πολιτικές εξελίξεις ανέστειλαν τις διαδικασίες αποκατάστασης της αδικίας αλλά η κατανόηση και η υπόσχεση για ρύθμιση ήταν καθολική.

Οι αναταράξεις του Νόμου του ΥΠΕΠΘ και η προοπτική των εκλογών οδήγησαν σε ομόφωνη απόφαση έκτακτου Δ.Σ. (και ενώ είχαν ρυθμιστεί όλες οι οργανωτικές και οικονομικές λεπτομέρειες) για αναβολή του 2<sup>ου</sup> Πανελληνίου Συνεδρίου της Ένωσης για το επόμενο φθινόπωρο.

Βεβαίως έχουν συμβεί ... και ευχάριστα γεγονότα στο τελευταίο διάστημα. Είναι η ενσωμάτωση στο στελεχιακό δυναμικό της ΠΕ 22 νέων Υπευθύνων Δ/σεων σε θέσεις που ύστερα από πιέσεις της Ένωσης μας δημιουργήθηκαν. Στελεχώθηκαν και άρχισαν δειλά δειλά να λειτουργούν με όλα τα γνωστά προβλήματα της πρώτης περιόδου 6 νέα ΚΠΕ στον Άραχθο της Άρτας, στις Αρχάνες Ηρακλείου, στο Βάμο Χανίων, στο Βερίσκο Θεσσαλονίκης, στην Έδεσσα και στη Μελίτη της Φλώρινας. Ευχόμαστε να είναι σιδεροκέφαλοι και οι νέοι Υπεύθυνοι ΠΕ και ΚΠΕ και οι εκπαιδευτικοί των ΚΠΕ και να θυμούνται ότι είμαστε συνάδελφοι που πρέπει να συνεργαστούμε καλοπροαίρετα για το καλό της ΠΕ στα σχολεία.

Πραγματοποιήθηκαν με πρωτοβουλία του Συντονιστικού ΚΠΕ δύο σεμινάρια για νέους Υπευθύνους ΠΕ της Αττικής και για νέα στελέχη ΚΠΕ.

Ολοκληρώθηκε η ένταξη της χρηματοδότησης στο 2<sup>ο</sup> ΕΠΕΑΕΚ για 1500 περίπου σχολεία με το ποσόν των 2.400 ευρώ ανά πρόγραμμα και δεσμεύθηκε ποσόν στήριξης των σχολικών προγραμμάτων μέχρι και το 2006.

Ξεκίνησαν τη λειτουργία τους 7 νέα εθνικά θεματικά δίκτυα Π.Ε, ενώ πραγματοποιήθηκαν πολλά σεμινάρια και ημερίδες σε ΚΠΕ, τοπικές Δ/σεις Εκπ/σης, Μ.Κ.Ο. κλπ.

Πρωωθήθηκαν διεθνείς συνεργασίες (με FYROM, Αλβανία, Γαλλία, Αγγλία, Βέλγιο, Κύπρο, Μαρόκο κá).

Πραγματοποιήθηκε πλήθος εκδηλώσεων ποικίλου περιεχομένου και από τα 15 Παραρτήματα της Π ΕΕΚΠΕ.

Πιστεύουμε ότι η μάχη για την παραπέρα ανάπτυξη του θεσμού και για το ξεπέρασμα των δυσκολιών πρέπει να δοθεί με όρους συλλογικότητας, αλληλεγγύης και αξιοπρέπειας και όχι με αντιδεοντολογικές αντιπαραθέσεις

Η Ένωση μετά τις εκλογές θα καλέσει τα μέλη της σε μαζικές συναντήσεις διαλόγου προκειμένου να συζητηθούν ανοιχτά όλα τα ζητήματα και όλες οι απόψεις. Βέβαια θυμίζουμε σε κάποιους συναδέλφους ότι στη δημοκρατία πρέπει να σεβόμαστε τη γνώμη της δημοκρατικής πλειοψηφίας.

Ο Γεν. Γραμματέας

Ν. Στεφανόπουλος

Ο Πρόεδρος

Γ. Φαραγγιτάκης

## ΜΙΚΡΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΗΣ ΠΕ

>Η Ένωση Ελλήνων Φυσικών διοργάνωσε το 10<sup>ο</sup> Πανελλήνιο Συνέδριο Φυσικής στις 29/1-1/2/2004 στο Λουτράκι με θέμα: «Εξελίξεις, **Τάσεις, Επιτεύγματα και Διδακτική της Φυσικής**». Στις ενδιαφέρουσες θεματικές ενότητες του Συνεδρίου υπήρχαν και αρκετές αναφορές σε θέματα περιβάλλοντος και περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, ενώ αρκετά ήταν τα μέλη μας που το παρακολούθησαν.

>Τα Τμήματα Χημείας των Πανεπιστημίων Πατρών, Θεσσαλονίκης και Ιωαννίνων σε συνεργασία με την Ένωση Ελλήνων Χημικών διοργανώνουν το 1<sup>ο</sup> Πανελλήνιο Συμπόσιο με θέμα: «**Πράσινη Χημεία και βιώσιμη ανάπτυξη**» στην Ανθούσα Αττικής στις 27-28/2/2004. Πληροφορίες: 2610997187, 261997172, 2103821524 ή [www.chemistry.upatras.gr/greenchemistry](http://www.chemistry.upatras.gr/greenchemistry)

>Η Ένωση για τη Διδακτική των Φυσικών Επιστημών (ΕΔΙΦΕ), το International Organisation for Science and Technology Education (IOSTE), το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, το Πανεπιστήμιο Πατρών, το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο και το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας διοργανώνουν το 2ο Συνέδριο Ένωσης για τη Διδακτική Φυσικών Επιστημών (ΕΔΙΦΕ) & το 2ο Συμπόσιο IOSTE στη Νότια Ευρώπη με θέμα: «**Διδακτική Φυσικών Επιστημών & Τεχνολογίας: Οι προκλήσεις του 21ου αιώνα**» στην Καλαμάτα στις 18-20 Μαρτίου 2004. Κόστος: 50 ευρώ. Πληροφορίες στη διεύθυνση: <http://primedu.uoa.gr/sciedu> και <http://hercules.kee.gr/attachments/file/IOSTE/stegr.htm>

>Η Δ/ση Β/θμιας Εκπ/σης Κιλκίς, σε συνεργασία με το ΥΠΕΠΘ, την ΕΛΜΕ Κιλκίς, το ΚΕΕ, τη Μητρόπολη Κιλκίς, τη Δημοτική και Νομαρχιακή Διοίκηση Κιλκίς και επιστημονική ιδρύματα διοργανώνει υπό την αιγίδα του Πατριαρχείου Κων/πόλεως Διεθνές Συνέδριο με θέμα: «**Παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων για το περιβάλλον και την υγεία**» στο Συνεδριακό Κέντρο Δήμου Κιλκίς στις 25-27/4/2004. Στο Συνέδριο δικαιούνται να παρευρεθούν δωρεάν δύο (2) εκπαιδευτικοί από κάθε Δ/ση Β/θμιας Εκπ/σης που εκπονούν πρόγραμμα ΠΕ ή ΑΥ. Πληροφορίες: Κ. Τατίδου και Γ. Σκαράκης: 2341029194

>Η Διεθνής Ένωση των Μεσογείων Οικολόγων και το Τμήμα Οικολογίας & Ταξινόμησης του Παν. Αθηνών διοργανώνουν το 10ο Διεθνές Συνέδριο για τα Μεσογειακά Κλιματικά Οικοσυστήματα (MEDECO) στη Ρόδο στις 25/4-1 /5/2004. Πληροφορίες στο e-mail: [marianou@biol.uoa.gr](mailto:marianou@biol.uoa.gr)

>Η Δ/ση Β/θμιας Εκπ/σης Δυτ. Θεσ/νικης σε συνεργασία με άλλους φορείς προτίθεται να οργανώσει Παγκόσμιο Νεανικό Φόρουμ με θέμα: «**Σχολείο και Ατζέντα 21: Εκπαιδεύοντας τους νέους για ένα βιώσιμο μέλλον**» στη Θεσσαλονίκη στις 1-5 Ιουλίου 2004. Πληροφορίες: [www.limebyte.com/caretakers](http://www.limebyte.com/caretakers) και στο 2310587545(Κ.Ταμουτσέλη)

>Το ΕΚΠΑΖ προσφέρει παρουσίαση στο σχολείο με θέμα: «**Περίθαψη Άγριας Πανίδας-Πρόληψη-αντιμετώπιση**» με προβολή slides και παροχή έντυπου υλικού προσαρμοσμένη στο ηλικιακό επίπεδο των μαθητών, (από την Α' Δημοτικού). Κόστος: 25 ευρώ. Προσφέρει επίσης δωρεάν ξαναγήσεις 30 ατόμων στις εγκαταστάσεις του στην Αίγινα. Τηλεφωνήστε: 2109520117.

## ΤΑ ΣΠΠΕ ΠΟΥ ΕΓΚΡΙΘΗΚΑΝ ΣΤΙΣ Δ/ΝΣΕΙΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ της ΑΤΤΙΚΗΣ

Δ/ΝΣΗ ΕΚΠ/ΣΗΣ	ΣΠΠΕ Α/ΘΜΙΑΣ	ΣΠΠΕ Β/ΘΜΙΑΣ
Α ΑΘΗΝΩΝ	24	22
Β ΑΘΗΝΩΝ	22	16
Γ ΑΘΗΝΩΝ	19	15
Δ ΑΘΗΝΩΝ	16	33
ΑΝΑΤ.ΑΤΤΙΚΗΣ	25	20
ΔΥΤ.ΑΤΤΙΚΗΣ	20	4
ΠΕΙΡΑΙΑ	24	26
ΣΥΝΟΛΟ	150	136

## ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ Ή ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ;

Ποιος είναι άραγε ο πιο συννινογ εκπαιδευτικός; Αυτός που αφήνει τη ρέγουλα του σχολείου για να κολυμπήσει σε άγνωστα νερά; Που βάζει σε δεύτερη μοίρα την οικογένεια του και σε πρώτη τη δουλειά και τη θέση του; Που εργάζεται περισσότερες ώρες εβδομαδιαίως και τα Σαββατοκύριακα χωρίς ανάλογη πρόσθετη αμοιβή; Δεν το βρήκατε ακόμα; Είναι αυτός που αποσπάται σε ΚΠΕ ή αναλαμβάνει Υπεύθυνος ΠΕ σε μια Δ/ση Εκπ/σης! Υπερβάλλω;

**Τι εστί εκπαιδευτικός σε ένα ΚΠΕ;** Είναι εκείνο το «διστραμμένο ον» που αφήνει το καθορισμένο διδακτικό του **ωράριο** (που μειώνεται με τα χρόνια υπηρεσίας του), για 35 ώρες εβδομαδιαίας παρουσίας (καθημερινά 8-3μμ) και τουλάχιστον 16 διδακτικές (μπορεί και 24). Εκείνος που νόμιζε ότι γλίτωσε από τα διορθώματα των γραπτών και τώρα κουβαλά στο σπίτι Τεχνικά Δελτία Έργου, τιμολόγια, πίνακες σχολείων, καταστάσεις δικτύων και άλλα συναφή. Εκείνος που διέγραψε από το ημερολόγιο **όλα τα Σαββατοκύριακα** του χρόνου, καθώς τότε στο ΚΠΕ έρχονται σχολεία ή γίνονται επιμορφωτικά σεμινάρια! Κι όλα αυτά γιατί είχε ένα μεράκι με την περιβαλλοντική, ήθελε να προσφέρει καινά ζήσει κάτι το διαφορετικό!

**Τι εστί Υπεύθυνος ΠΕ;** Είναι εκείνος ο «μαζοχιστής» εκπαιδευτικός που αφήνει την ησυχία της τάξης του και αναλαμβάνει να συντονίσει προγράμματα περιβαλλοντικής στα σχολεία μιας μεγάλης περιοχής ή νομαρχίας, Αυτός που τριγυρνά μόνος του **καθημερινά στα σχολεία** ευθύνης του και προσπαθεί να ξεκουνήσει συναδέλφους, να ταράξει τα νερά, να χαλάσει τη-βολεμένη-πιάτσα! Προπαγανδίζει το καινοτόμο, ενθαρρύνει, παρακινεί, υπόσχεται βοήθεια, παρακαλάει, προκειμένου οι εκπαιδευτικοί να τολμήσουν. Τώρα τελευταία μάλιστα υποχρεώθηκε να μαζεύει και υπογραφές από τους Διευθυντές των σχολείων, για να βεβαιώνεται η παρουσία του εκεί. Και τα **απογεύματα** ή τα Σαββατοκύριακα τι κάνει; Οργανώνει σεμινάρια και ημερίδες, γιατί η υπηρεσία δεν δίνει άδεια στους συναδέλφους τις καθημερινές για «χαμένες ώρες επιμόρφωσης». Αναζητώντας και χρηματοδότηση, αφού η υπηρεσία δεν του παρέχει καμία! Και με όλα αυτά γιατί μένει στη θέση του; Γιατί «την έχει τη δόση του», είναι «τρελαμένος» με την περιβαλλοντική, πιστεύει στο θεσμό αλλά και σε έναν διαφορετικό και καλύτερο κόσμο!

Το **1993** η πολιτεία έψαχνε για τέτοιους «τρελούς», γιατί ήθελε να στελεχώσει το ΚΠΕ Κλειτορίας, το πρώτο του θεσμού των ΚΠΕ. Έτσι, ο τότε Υπουργός Παιδείας Γ. Σουφλιάς έδωσε ένα χρηματικό κίνητρο: μηνιαίο επιμίσθιο **75.000 δρχ**, που τότε ήταν το 50 % ενός μέσου μισθού! Αυτό συνέχισε να υπάρχει και να δίνεται σε όλους τους εκπαιδευτικούς των ΚΠΕ ως το Σεπτέμβρη του 2001. Τότε καταργήθηκε ξαφνικά για να επανέλθει κανονικά από 13/2/2002 μεταφρασμένο σε ευρώ (75.000δρχ=221 ευρώ μεικτά=160 ευρώ καθαρά). Παρά το ότι ήταν πια το 20% του μέσου μισθού, αποτελούσε παρηγοριά για τους ρομαντικούς. Επιπλέον δόθηκε και επιμίσθιο 160 ευρώ (μεικτά) στους Υπεύθυνους ΠΕ, πράγμα που σημαίνει ότι αναγνωρίστηκε η προσφορά τους.

**Και ξαφνικά, Νοέμβριος 2003, κεραυνός εν αιθρία! Το επιμίσθιο Υπευθύνων ΠΕ και εκπαιδευτικών ΚΠΕ μειώνεται στα 110 ευρώ μεικτά σύμφωνα με το Ν. 3205/26-11-03 (επονομαζόμενο «Μισθολογικές ρυθμίσεις λειτουργών και υπαλλήλων του Δημοσίου»).**

Γιατί άραγε; Μήπως επειδή διαπιστώθηκε ότι δεν δουλεύουν αρκετά; Ή μήπως κανείς δεν ήξερε ότι ήδη έπαιρναν με την ΚΥΑ 2/36695/0022/18-7-02 αυτό το επιμίσθιο; Μήπως για να μοιραστεί εξίσου η πίτα και σε άλλους τομείς της εκπαίδευσης; Ή μήπως γιατί η Πολιτεία δεν τους θέλει «λειτουργούς» αλλά απλώς «υπαλλήλους»;

Δεν είναι συντεχνιακό το αίτημα. Σε λίγο δεν θα βρίσκεται κανείς να κάνει αίτηση για τέτοιες θέσεις. Τόσα εκατομμύρια επένδυση σε υποδομές όπως τα ΚΠΕ και να μένουν χωρίς ανθρώπινο δυναμικό... Τόσες τυμπανοκρουσίες για τις «Χειμερινές μαθητικές εβδομάδες» των σχολείων δήθεν στο περιβάλλον και οι πραγματικά υπεύθυνοι γι' αυτό στην εκπαίδευση να γλείφουν το δάχτυλο... Είναι πρωτάκουστο! Είναι αδικία! Ειδικά για πολύχρονους και δοκιμασμένους θεσμούς, όπως αυτοί της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης! Εκτός αν κάποιος θέλουν να αφήσουν το Γ. Σουφλιά να αποκαταστήσει την αδικία...

Αχιλλέας Μανδρίκας

**ΥΓ:** Υπάρχουν βέβαια και χειρότερα: σε όλους τους προαναφερθέντες Νόμους και Υπ. Αποφάσεις παραλείφθηκαν τελείως οι **Υπεύθυνοι Αγωγής Υγείας!** Από προχειρότητα; Από σκοπιμότητα; Από άγνοια; Όπως και να 'ναι όλα αυτά βλάπτουν επικίνδυνα τα νεύρα και την υγεία μας, γι' αυτό οι αιτήσεις για τέτοιες θέσεις όλο και λιγοστεύουν...



## ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΥΠΕΥΘΥΝΩΝ ΠΕ

>Στη Β' Αθηνών (Β/θμια) πραγματοποιούνται 80 προγράμματα ΠΕ, ενώ 20 υπέβαλαν αίτηση για χρηματοδότηση από τα ΣΠΠΕ του ΕΠΕΑΕΚ. Οι Υπεύθυνοι **Γιώργος Κούσουλας και Γιώργος Παυλίδης** πραγματοποίησαν ειδικά γι' αυτό ενημερωτική ημερίδα καθώς και πολλές άλλες συναντήσεις με εκπαιδευτικούς για γενικότερα θέματα της αρμοδιότητάς τους.

>Στη Δ/ση Α/θμιας Εκπ/σης Πειραιά πραγματοποιούνται 162 προγράμματα ΠΕ, ενώ 25 υπέβαλαν και αίτηση χρηματοδότησης από τα ΣΠΠΕ. Οι νέοι υπεύθυνοι **Αυγερινός Γεωργόπουλος και Μάγδα Σπανού** αποδέχτηκαν πολύ δραστήριοι καθώς πρόλαβαν να οργανώσουν 8 ημερίδες για 170 εκπαιδευτικούς, ένα τριήμερο σεμινάριο με το ΚΠΕ Δραπετσώνας, μία ημερίδα για γονείς και να εντάξουν σχολεία σε παλιά και νέα δίκτυα.

>Στη Α' Αθηνών (Β/θμια) πραγματοποιούνται 88 προγράμματα ΠΕ, ενώ 41 από αυτά υποβλήθηκαν και για χρηματοδότηση από τα ΣΠΠΕ. Οι νέοι υπεύθυνοι **Γιώργος Παυλικάκης και Μαλαματή Δίτσιου** έκαναν θαυμάσια δουλειά, καθώς διοργάνωσαν α) τετραήμερο σεμινάριο με το ΚΠΕ Αργυρούπολης στις 16-19/10/03 για 40 εκπαιδευτικούς με θέμα: «ΠΕ από τη θεωρία στην πράξη: το νερό-η θάλασσα», στο οποίο συμμετείχαν ως εισηγητές και συντονιστές ομάδων εργασίας β) επιμορφωτική ημερίδα με θέμα: «Το πείραμα στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση» στις 6/12/03 σε συνεργασία με το Παράρτημα Αττικής της ΠΕΕΚΠΕ



γ) επιμορφωτική ημερίδα με θέμα : «Παιδαγωγικές Πρακτικές στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση» στις 14/12/03 για 38 εκπαιδευτικούς, δ) ενημέρωση Δημοτικών Αρχών Συλλόγων γονέων και κηδεμόνων της περιοχής Δ' Δνσης ΔΕ Αθήνας, για τα προγράμματα και τις δράσεις του γραφείου ΠΕ, στις 8/10/03 ε) ενημέρωση όλων των Διευθυντών Γυμνασίων και Λυκείων της περιοχής Δ' Δνσης ΔΕ Αθήνας (ανά γραφείο) για τα προγράμματα και τις δράσεις του γραφείου ΠΕ, στις 20, 21 και 22/10/03, Π. Φάληρο, Αργυρούπολη και Καλλιθέα αντίστοιχα, στ) ενημερωτική συνάντηση Υπευθύνων ΠΕ και στελεχών Πανεπιστημίου Αιγαίου με τους εκπαιδευτικούς για τα ΣΠΠΕ,

στις 29/10/03 στην Εστία Ν. Σμύρνης. ζ) ενημερωτική συνάντηση των Υπευθύνων ΠΕ με τους εκπαιδευτικούς για τα ΣΠΠΕ του Πανεπιστημίου Αιγαίου στις 5/11/03 στο 6" Γυμνάσιο Ν. Σμύρνης.

>Στη Δ/ση Β/θμιας Εκ/σης Πειραιά υλοποιούνται 88 Προγράμματα Π.Ε. Εξ αυτών τα 26 υποβλήθηκαν στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου (έργο ΣΠΠΕ). Στην αρχή της χρονιάς έγιναν 4 ενημερωτικές συναντήσεις (η μία στην Τροιζηνία), στις οποίες έλαβαν μέρος 55 εκπαιδευτικοί. Επίσης έγινε μία ενημερωτική συνάντηση σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Αιγαίου για το έργο ΣΠΠΕ (38 εκπαιδευτικοί). Πραγματοποιήθηκαν τέλος 2 επιμορφωτικά σεμινάρια: α) Στις 7-8-9/10/03 στο ΚΠΕ Δραπετσώνας με θέμα «Σχεδιασμός και υλοποίηση προγράμματος Π.Ε.» (Οργανωτές Δ/ση Δ/θμιας Εκ/σης Πειραιά, Δ/ση Δ/θμιας Εκ/σης Δ. Αττικής και ΚΠΕ Δραπετσώνας), και β) Στις 13-14/12/03 στο 5" Γυμνάσιο Νίκαιας με θέμα «Διδακτικές μέθοδοι στην Π.Ε.» (27 εκπαιδευτικοί) και με την ευγενική χορηγία των Δήμων Νίκαιας και Κερατσινίου.

Στο σεμινάριο έγιναν οι εισηγήσεις: «Επιλογή του θέματος στην Π.Ε.», Π. Μάναλης, «Καθορισμός στόχων στα προγράμματα Π.Ε.», Σ. Τσελέντης, «Η λειτουργία της ομάδας Π.Ε.», Δ. Καλαϊτζίδης, «Μέθοδος Project και Μέθοδος Επίλυσης προβλήματος (Problem Solving)», Α. Τρικαλίτη, Σχολική Σύμβουλος ΠΕ<sub>4</sub>, «Μελέτη στο πεδίο (Field Trip / Role Playing)», Α. Τρικαλίτη, «Τα καινοτόμα Προγράμματα στη σχολική διαδικασία», Φρ. Σταυράκη, Υπεύθυνη Αγωγής Υγείας Δ/σης Δ.Ε. Πειραιά

Ακολούθησαν εργαστήρια με τα εξής θέματα: «Ένα βουνό μέσα στην πόλη», συντον. Α. Καλαϊτζίδης, Γ. Σαρλάπης «Η κυκλοφορία στην πόλη», συντον. Σ. Πλατανιστιώτη, Αλ. Σούρμπη, «Βιοποικιλότητα», συντον. Α. Τρικαλίτη, Σ. Τσελέντης, «Ιδεοθύελλα (Brain Storming) - Ερμηνεία εικόνας», συντον. Αντ. Φραντζή, εκπαιδευτικός, «Καλλιτεχνική έκφραση», συντον. Ν. Βλαχάκης Υπεύθυνος Πολιτιστικών Δ/σης Δ.Ε. Πειραιά, Αλ. Σούρμπη, «Χαρτογράφηση εννοιών (Concept Mapping)», συντον. Μαρία Βασιλοπούλου, Σχολική



Σύμβουλος ΠΕ<sub>4</sub> Ακολούθησαν παρουσιάσεις και συζήτηση, ενώ η επιτυχία επιβεβαιώθηκε από την αξιολόγηση της ημερίδας, που έκαναν οι επιμορφούμενοι. Οι Υπεύθυνοι ΠΕ Παντελής Μάναλης και Αλεξάνδρα Σουρμπή συνεχίζουν τη σπουδαία παράδοση της ΠΕ στον Πειραιά. ΠΕ στον Πειραιά.



## ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΥΠΕΥΘΥΝΩΝ Π.Ε.

>Στην Α' Αθηνών (Α/θμια) οι Υπεύθυνοι Π.Ε. **Μαρία Δημοπούλου και Τάσος Ζόμπολας** παρακολουθούν την υλοποίηση **60 προγραμμάτων** και οργάνωσαν: α) Σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Αιγαίου ενημερωτική συνάντηση για τα ΣΠΠΕ στις 30/10/2003 στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο. Β) Επιμορφωτική Ημερίδα για τα Προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στην οποία παρουσιάστηκαν με εισηγήσεις και έκθεση poster και υλικού, 20 από τα 22 υλοποιηθέντα Προγράμματα στα πλαίσια του ΕΠΕΑΕΚII κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς 2002-03. Πραγματοποιήθηκαν επίσης εργαστήρια, σχεδιασμού ενός προγράμματος Π.Ε., ενώ συμμετείχαν 210 εκπαιδευτικοί της Α' Αθήνας, γ) Τετράημερο επιμορφωτικό σεμινάριο στο Κ.Π.Ε. Αργυρούπολης με θέμα: **«Περιβαλλοντική Εκπαίδευση στη Φύση και την Πόλη»** για 28 εκπαιδευτικούς της Α' Αθήνας στις 20,21,22,23/11/2003. δ) Τριήμερο επιμορφωτικό σεμινάριο στο Κ.Π.Ε. Δραπετσώνας στις 19,20,21 /12/ 2003 για 13 εκπαιδευτικούς της Α' Αθήνας.

>Στη Δ' Αθηνών (Α/θμια) υποβλήθηκαν **135 προγράμματα**, από τα οποία, τα περισσότερα προγράμματα είναι ενταγμένα σε εγκεκριμένα δίκτυα του Υ.Π.Ε.Π.Θ. όπως «Βιώσιμες πόλεις-ποιότητα ζωής», «Ο Ναυτίλος ταξιδεύει», «Ελιά». Υποβλήθηκαν μέσω της Υπεύθυνης **Κατερίνας Δήμου** στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου 18 προτάσεις ΣΠΠΕ για το Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ. στις οποίες συμμετέχουν 51 εκπαιδευτικοί. Στις 10-11 -2003 οργανώθηκε ημερίδα με θέμα «Συνάντηση εργασίας και παρουσίαση προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στο πλαίσιο του ΕΠΕΑΕΚ II». Στις 19, 20 και 21 Δεκεμβρίου 2003 συμμετείχαμε στην οργάνωση σεμιναρίου στο ΚΠΕ Δραπετσώνας με θέμα: **«Θαλάσσιο περιβάλλον-Το λιμάνι του Πειραιά»**.

## ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΗΣ Ε.ΔΙ.Φ.Ε.: ΜΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ

Η Ένωση για τη Διδακτική των Φυσικών Επιστημών βρίσκεται στην ευχάριστη θέση να σας ανακοινώσει ότι κυκλοφόρησαν τα έξι πρώτα τεύχη του επιστημονικού περιοδικού με τίτλο **«Διδακτική των Φυσικών Επιστημών - Έρευνα και Πράξη»**. Το περιοδικό απευθύνεται σε όλους τους εκπαιδευτικούς που διδάσκουν το μάθημα των Φυσικών Επιστημών. Εκδίδεται από τις εκδόσεις «Γρηγόρη», οι οποίες έχουν και τη διακίνηση του. Η αρθρογραφία του περιοδικού ακολουθεί τα σύγχρονα ερευνητικά δεδομένα και εστιάζει σε τομείς που απασχολούν την εκπαιδευτική κοινότητα. Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση:



- Σε θέματα που αφορούν στη διαθεματική προσέγγιση,
- Σε διδακτικές στρατηγικές που μπορούν με ευκολία να αποτελέσουν μέρος των προγραμμάτων διδασκαλίας των Φυσικών Επιστημών αλλά και των καινοτόμων δράσεων της ευέλικτης ζώνης,
- Σε θέματα που απασχολούν τη διεθνή επιστημονική κοινότητα σε τομείς της Διδακτικής των Φ.Ε και των Νέων Τεχνολογιών,
- Σε ολοκληρωμένες πρακτικές, φύλλα εργασίας και δραστηριότητες οι οποίες έχουν δοκιμαστεί, μπορούν να εφαρμοστούν στην τάξη και σχετίζονται άμεσα με τα σχολικά εγχειρίδια των Φ.Ε. της Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης.

Το περιεχόμενο του περιοδικού συμβάλλει στη βελτίωση της διδασκαλίας των Φυσικών Επιστημών, στηρίζει τον εκπαιδευτικό στο έργο του και προσφέρει βήμα επικοινωνίας του Σχολείου με το Πανεπιστήμιο. Μπορείτε να καταθέσετε τόσο τις απόψεις και τις παρατηρήσεις σας, όσο και εργασίες/ άρθρα/ πρακτικές / Project, που εντάσσονται στη φιλοσοφία και τη θεματολογία του περιοδικού και θα παρουσιάζονται από τη στήλη **«Οι εκπαιδευτικοί προτείνουν»**.

Όποιος επιθυμεί μπορεί να ενημερωθεί λεπτομερώς στην ιστοσελίδα <http://www.primedu.uoa.gr/sciedu/EDIFEWEB/journal/periodiko.htm>

για τα περιεχόμενα και τις οδηγίες συγγραφής εργασιών, καθώς και για το υπόδειγμα εγγραφής συνδρομητών στο περιοδικό. Συνδρομές από σχολεία, σχολικές επιτροπές και εκπαιδευτικούς γίνονται μέσω των εκδόσεων «Γρηγόρη». (Σόλωνος 92, 10680, Αθήνα. 2103637011)

Ετήσια συνδρομή για 4 τεύχη: Εκπαιδευτικοί-φοιτητές 24 ευρώ, Σχολεία 36 ευρώ

Πληροφορίες: ΕΝΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ: Ναυαρίνου 13", 10680, Αθήνα Τηλ 2103688036 ή στο e-mail: [kokkotas@primedu.uoa.gr](mailto:kokkotas@primedu.uoa.gr)

Ο υπεύθυνος της έκδοσης

Παναγιώτης Κόκκοτας  
Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε Παν. Αθηνών

Μέσα στο Νοέμβριο εγκρίθηκε από το ΥΠΕΠΘ η λειτουργία για τρία σχολικά έτη (2003-2004, 2004 -2005, 2005 -2006) των παρακάτω Εθνικών Θεματικών Δικτύων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, που πληρούν τις προϋποθέσεις της 100496/Γ7/18 -9- 03 σχετικής εγκυκλίου του ΥΠΕΠΘ.

<b>ΘΕΜΑ ΔΙΚΤΥΟΥ</b>	<b>ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ</b>	<b>ΤΗΛΕΦΩΝΟ</b>
«Ήχος και φύση»	ΚΠΕ Ποροίων	<b>23270-23227</b>
«C Ευαροσα»	ΚΠΕ Αργυρούπολης	<b>210-9959251</b>
«Ελιά»	ΚΠΕ Καλαμάτας	<b>27210-86147</b>
«Παραδοσιακοί οικισμοί και φύση»	ΚΠΕ Κόνιτσας	<b>26550-23825</b>
«Βιώσιμες πόλεις Ποιότητα ζωής»	ΚΠΕ Αργυρούπολης	<b>210-9959251</b>
«Το Δάσος»	ΚΠΕ Μουζακίου	<b>24450-43242</b>
«Η Ενέργεια στο περιβάλλον του παιδιού»	ΚΠΕ Μουζακίου	<b>24450-43242</b>
«Η Αυλή του σχολείου»	Δ/ση Β/θμιας Εκπαίδευσης Δυτ. Θεσ/νικης	<b>2310-587545</b>
«Οι Πηγές του νερού»	ΚΠΕ Σουφλίου	<b>25540-24383</b>
«Προστατευόμενες φυσικές περιοχές στην Ελλάδα: Διαχείριση με στόχο την αειφορία»	Διεύθυνση Β/θμιας Εκπαίδευσης Ν. Κεφαλληνίας	<b>26710-27468</b>
«Τα λιμάνια της Ελλάδας»	ΚΠΕ Δραπετσώνας	<b>210-4624627</b>
«Θερμαλισμός - Οικολογία - Πολιτισμός»	Διεύθυνση Β/θμιας Εκπ/σης Ανατ. Θεσσαλονίκης	<b>2310-566880</b>
«Τα ελληνικά ποτάμια στη φύση, στην παράδοση και στον πολιτισμό»	ΚΠΕ Θέρμου	<b>26440-24032</b>
«Βιοποικιλότητα: το εργαστήρι της ζωής»	ΚΠΕ Καστοριάς	<b>24670-23069</b>
«Λίμνες»	ΚΠΕ Καστοριάς	<b>24670-23069</b>
«Ο Ναυτίλος ταξιδεύει»	Δ/ση Α/θμιας Εκπ/σης Κυκλάδων	<b>22810-82226</b>
«Ιόνιο: η θάλασσα που μας ενώνει»	ΚΠΕ Λιθακιάς Ζακύνθου	<b>26950-53417</b>

Δίκτυα που δεν εγκρίθηκαν αλλά συνεχίζουν άτυπα για φέτος τη λειτουργία τους είναι: «Το ποτάμι» και «Το σποράκι-πηγή ζωής» της Ελληνικής Εταιρείας Προστασίας Περιβάλλοντος και Πολιτιστικής Κληρονομιάς, καθώς και τα «Οικολογικά Σχολεία», «Νέοι Δημοσιογράφοι για το Περιβάλλον», «Φύση χωρίς σκουπίδια», «Πράσινες αυλές» και «Μαθαίνω για τα δάση» της Ελληνικής Εταιρείας Προστασίας της Φύσης.

## ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΗ ΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΚΠΕ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

**Το ΚΠΕ ΔΡΑΠΕΤΣΩΝΑΣ** το τρίμηνο Σεπτεμβρίου-Δεκεμβρίου 2003:

- διοργάνωσε **τρία τριήμερα σεμινάρια** στις 7,8,9/11/03, στις 28,29,30/11/03 και στις 19,20,21/12/03 με θέμα «Σχεδιασμός και υλοποίηση προγραμμάτων Π.Ε», σε συνεργασία με τις Δ/νσεις Β/θμιας Εκπ/σης Πειραιά-Δυτ. Αττικής, Δ/νση Α/θμιας Εκπ/σης Πειραιά και τις Δ/νσεις Α/θμιας Εκπ/σης Α,Γ,Δ, Αθήνας και Δυτ. Αττικής αντίστοιχα.
- διοργάνωσε **πέντε επιμορφωτικές ημερίδες** για 117 συνολικά εκπαιδευτικούς της Δ/νσης Α/θμιας Εκπ/σης Πειραιά με θέμα: «Κριτήρια επιλογής θέματος Π.Ε.» στις 9/9/03 και με θέμα : «Βιωματική προσέγγιση στην Π.Ε.» στις 13, 16, 17, 20/ 10/03.
- συνδιοργάνωσε **εκδήλωση** με το 1<sup>ο</sup> ΤΕΕ Δραπετσώνας στις 25/9/03 για την παρουσίαση του προγράμματος ΠΕ του σχολείου «Η Δραπετσώνα αγγίζει τη θάλασσα», στην οποία παρέστησαν και αντάλλαξαν απόψεις Νομαρχιακοί Σύμβουλοι Πειραιά, ο αντιδήμαρχος Δραπετσώνας, Δημοτικοί Σύμβουλοι, εκπαιδευτικοί και μαθητές διαφόρων σχολείων.
- δέχτηκε **14 σχολεία** για παρακολούθηση ημερήσιου προγράμματος (25 εκπαιδευτικοί και 4 46 μαθητές).
- Καθόρισε ως Συντονιστικός Φορέας τη λειτουργία του νέου Εθνικού Θεματικού Δικτύου «**Τα λιμάνια της Ελλάδας**», στο οποίο δήλωσαν συμμετοχή 60 σχολεία από όλη τη χώρα.
- Πραγματοποίησε **εκπαιδευτική επίσκεψη** στην Α SPEA (Περιβαλλοντική Οργάνωση Πορτογαλίας) στη **Λισσαβόνα**, σε συνεργασία με τα ΚΠΕ Στυλίδας -Υπάτης, Αρναίας, Μουζακίου και Θέρμου από **7-13/12/03**.

**Το ΚΠΕ ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗΣ** το τρίμηνο Σεπτεμβρίου-Δεκεμβρίου 2003:

- Δέχτηκε 56 σχολεία για παρακολούθηση ημερήσιου προγράμματος (117 εκπαιδευτικοί και 1620 μαθητές).
- διοργάνωσε **τρία τετράημερα σεμινάρια** στις 1,2,3,4/10/03 για τα νέα στελέχη της ΠΕ με θέμα: «ΠΕ σε χερσαία και υδατικά οικοσυστήματα», στις 16,17,18,19/10/03 με θέμα: «ΠΕ από τη θεωρία στην πράξη: το νερό -η θάλασσα» σε συνεργασία με τη Δ' Δ/νση Β/θμιας Εκπ/σης Αθηνών και στις 20,21,22,23/11/03 με θέμα: «ΠΕ στη φύση και στην πόλη» σε συνεργασία με τις Δ/νσεις Α/θμιας και Β/θμιας Εκπ/σης Α' Αθηνών.
- Διοργάνωσε **ένα τριήμερο σεμινάριο** στις 19,20,21/12/03 με θέμα: «Βιώσιμες πόλεις ποιότητα ζωής» για 60 από τους εκπαιδευτικούς που συμμετέχουν με το σχολείο τους στο ομώνυμο Θεματικό Δίκτυο ΠΕ.
- Συνεργάστηκε με το ΚΠΕ Ακράτας για την πραγματοποίηση **διήμερου σεμιναρίου** στην Ακράτα στις 13,14/12/03 στα πλαίσια του Δικτύου «Βιώσιμες πόλεις-ποιότητα ζωής».
- Συμμετείχε με εκπρόσωπο του στο σεμινάριο του ΚΠΕ Καστοριάς με θέμα: «Θεματικά Δίκτυα ΠΕ» στις 31/10-2/11/03.
- Ανανέωσε ως Συντονιστικός Φορέας τους όρους λειτουργίας δύο Εθνικών Θεματικών Δικτύων, του Δικτύου «**Θάλασσα**» με τη συμμετοχή 55 σχολείων και του Δικτύου «**Βιώσιμες πόλεις-ποιότητα ζωής**» με τη συμμετοχή 115 σχολείων.
- Υποδέχτηκε, φιλοξένησε και επιμόρφωσε στις 18 -21/12/03 την κυπριακή αντιπροσωπεία εκπαιδευτικών της Α/θμιας Εκπ/σης, που συμμετέχει στο Διεθνές Πρόγραμμα «**Χρυσοπράσινο Φύλλο**» τη διετία 2003-2005.





## ΕΜΠΡΟΣ ΝΑ ΠΙΑΣΟΥΜΕ ΤΟ ΜΑΗ ΣΕ ΣΑΠΙΕΝΤΖΑ-ΣΦΑΚΤΗΡΙΑ- ΠΥΛΟ-ΓΙΑΛΟΒΑ-ΒΟΪΔΟΚΟΙΛΙΑ

Ανταποκρινόμενοι στις ... πιέσεις των μελών μας, δεν μπορούσαμε να μην προγραμματίσουμε μια ακόμη εξόρμηση: στις **30 Απριλίου, 1 & 2 Μαΐου.**

Άνοιξη και οι ομορφιές της φύσης θα μας βρουν στη Μεσσηνία και συγκεκριμένα: Να τριγυρνάμε στην ανεξερεύνητη Σαπιέντζα

Να περιπλέουμε την ιστορική Σφακτηρία  
Να περπατάμε τα κάστρα Μεθώνης και Πύλου  
Να εξερευνούμε τους σημαντικούς υγρότοπους της Γιάλοβας και της Βοΐδοκοιλιάς

Τιμή συμμετοχής: **110 ευρώ το άτομο**, ποσό που περιλαμβάνει:

Μετακίνηση με πούλμαν  
Δύο διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχείο στην Πύλο σε δίκλινα δωμάτια με πρωινό  
Μετάβαση με πλοiάριο και πρόγραμμα στη Σαπιέντζα  
Περιήγηση με πλοiάριο στη Σφακτηρία

Επειδή οι θέσεις είναι μόνο πενήντα (50), σπεύσατε να δηλώσετε συμμετοχή από τώρα στον υπεύθυνο της εκδρομής Κυριάκο Λεμπέση στο 6945898564 κάθε μέρα μετά τις 13.30

## ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΚΟΠΗΣ ΠΙΤΑΣ

Σας προσκαλούμε την **Κυριακή 15 Φεβρουαρίου 2004 και ώρα 6μμ** στα γραφεία του Παραρτήματος Αττικής (Αργοναυτών 34 Αργυρούπολη 16452 στο 4° Γυμνάσιο Αργυρούπολης) για να κόψουμε την πρωτοχρονιάτικη πίτα μας. Ο εύρων το τυχερό νόμισμα εκτός από ένα βιβλίο-δώρο θα κερδίσει και μια ετήσια συνδρομή. Στην εκδήλωση θα γίνει και προβολή διαφανειών από τις περιβαλλοντικές εξορμήσεις του Παραρτήματος κατά την τελευταία τριετία από τον Τάσο Αλεβίζο, μέλος μας που ... ειδικεύεται σε τέτοιου είδους προβολές. Θα ακολουθήσουν και άλλες μικρές εκπλήξεις! Ελπίζουμε ότι θα μας τιμήσετε με την παρουσία σας.

## ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ ΜΟΝΟΠΑΤΙ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΑΓΟΡΑ

Το Σάββατο 13 Μαρτίου 2004 και ώρα 10πμ το Παράρτημα Αττικής της ΠΕΕΚΠΕ διοργανώνει περιβαλλοντικό μονοπάτι στην Αρχαία Αγορά της Αθήνας, στις παρυφές της Ακρόπολης. Οδηγός μας θα είναι ο γνωστός φυσιοδίφης, γνώστης της ελληνικής χλωρίδας, Πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Προστασίας της Φύσης και συγγραφέας **Γιώργος Σφήκας**, τον οποίο ευχαριστούμε προκαταβολικά. Θα ακούσουμε για τα αυτοφυή φυτά της περιοχής, για τα ιστορικά πρόσωπα και γεγονότα που σχετίζονται με το χώρο και θα δούμε τις σημερινές επεμβάσεις και αλλοιώσεις. Η ζήτηση για συμμετοχή έχει ξεπεράσει τις δυνατότητες μας, γι' αυτό μην τηλεφωνείτε άλλο.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ ΕΝΤΥΠΟΥ:  
Αχιλλέας Μανδρίκας

## **ΑΝΑΒΑΛΛΕΤΑΙ ΤΟ 2° ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΗΣ ΠΕΕΚΠΕ**

Κατόπιν ωρίμου σκέψεως το ΔΣ της ΠΕΕΚΠΕ αποφάσισε την αναβολή του 2° Συνεδρίου της Ένωσης, που είχε προγραμματιστεί για τις 2,3,4 Απριλίου 2004 στη Χαλκιδική. Βασικός λόγος είναι η αβεβαιότητα σχετικά με το χρόνο των εκλογών, που δεν επέτρεψε την απρόσκοπτη προετοιμασία του. Ελπίζουμε ότι δεν θα ματαιωθεί, αλλά θα πραγματοποιηθεί τον Οκτώβριο του 2004, μετά και τους Ολυμπιακούς Αγώνες

## **ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΑ**

Σας ενημερώνουμε ότι ο συνάδελφος Ανδρέας Σεληνιωτάκης (Τηλ.: 210 - 9953395 κιν.: 6944-27.19.19) έχει αναλάβει την εκτύπωση της εφημεριδούλας μας. Μπορεί να αναλάβει την εκτύπωση οποιουδήποτε εντύπου εσείς θέλετε. Ακόμα και μεταξοτυπίες σε στυλό, μπρελόκ, μπλούζες, καπέλα, κούπες κ.ά.  
**Και πάντα σε συναδελφικές τιμές!!!**